

RECENSIONER

Storhetstidens litterära krigsbyten. En kulturhistorisk-bibliografisk studie.
II. Af O. WALDE. Upps. & Stockh.: Almqvist & Wiksells Boktr.-A.-B.
1920. 510 s. 8°.

Andra delen af Waldes stora bibliografiska arbete utkom på hösten förra året. Denna del är hufvudsakligen ägnad de i Polen och Danmark under Karl X Gustafs krig eröfrade biblioteken — ett kapitel behandlar äfven de smärre byten, som hemförts under Karl XII — och täflar i fråga om nya uppgifter, rikedom på detaljer och skarpsinniga iakttagelser med den första delen, som i denna tidskrift¹ gjordes till föremål för ett utförligt referat. Tyvärr tillåter icke anmälares tid att lika utförligt behandla denna andra del. Det ligger ju i själfva arbetets natur, att tillägg här och hvar kunna göras, och jag är förvissad om att förf. själf icke kunnat i sitt arbete intränga alla de notiser och anteckningar, som han samlat under sina med så stor framgång bedrifna studier i skilda svenska bibliotek. De tillägg, som i det följande skola göras, afse endast att öka kännedomen om vissa eröfrade biblioteks förekomst i svenska samlingar, hvilka förf. tydligen icke varit i tillfälle att genomforska så noggrant, som kanske skulle varit önskvärdt. Däremot har förf. för denna del i långt större utsträckning än för den föregående använt det rika material till tidens krigshistoria, som finnes i de svenska arkiven, främst Riksarkivet och Krigsarkivet, och med hjälp häraf kunnat framdraga synnerligen viktiga bidrag till de denna tid erövrade bibliotekens historia.

I våra svenska bibliotek finnas talrika böcker och handskrifter från skilda polska bibliotek, som hemförts med det omätliga byte, som af svenskarna gjordes under Karl X Gustafs härjningståg i skilda delar af den polska monarkien. Till dessa biblioteks historia, särskildt de i Warschau och Posen, och deras införlifvande med svenska samlingar knyter sig månget inveckladt problem, som förf. nu ägnat ingående undersökningar och i de flesta fall också lyckats att på ett tillfredsställande sätt lösa. Rikast på böcker från det polska krigsbytet äro universitetsbiblioteken i Upsala (Posenbiblioteken) och Lund (genom det Gripenbielmska biblioteket) samt Kungl. biblioteket, som dock på grund af restitutioner i enlighet med fredsföredraget i Oliva och genom slottsbranden år 1697 torde ha förlorat det mesta af de böcker och handskrifter, som Karl Gustaf behållit för egen räkning. I samtliga

¹ Årg. 3 (1916), s. 294—320.